

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΗΠΙΑΓΩΓΩΝ
Εργαστήριο Τεχνών, Κινητικής Έκφρασης και Διδακτικών Εφαρμογών
Δευτέρα 7 Δεκεμβρίου 2020, 18.30

Ζωγραφική και Σχέδιο στην προσχολική ηλικία:
μια προσέγγιση μέσα από τη θεωρία της πολυτροπικότητας

Παναγιώτης Δαφιώτης (ΑΠΘ)

Στη συγκεκριμένη παρουσίαση θα εισαχθεί η θεωρία της πολυτροπικότητας (multimodality), καθώς και οι τρόποι που μπορεί να αξιοποιηθεί στην εκπαιδευτική διαδικασία. Πρόκειται για μία θεωρητική, αλλά και μεθοδολογική προσέγγιση αναλυτικού χαρακτήρα που σχετίζεται με τον τρόπο που παράγεται νόημα από εικόνες και οπτικά κείμενα. Επιπλέον, η πολυτροπικότητα ως όρος αφορά και το φαινόμενο της συνύπαρξης διαφορετικών τρόπων (modes) με τους οποίους επικοινωνείται νόημα μέσα από οπτικούς σημειολογικούς κώδικες ή μέσα. Στην πραγματικότητα είναι ένα εργαλείο που επιτρέπει να διαβαστούν οι εικόνες ή οι συνδυασμοί λέξεων/σχημάτων/μορφών που γίνονται αντιληπτές οπτικά. Αυτό το πλαίσιο έχει ιδιαίτερη σημασία σε αυτό που ονομάζεται οπτικός γραμματισμός σαν μέσο ενίσχυσης της ικανότητας των μαθητριών/τών να αντιληφθούν τους μηχανισμούς παραγωγής νοήματος μέσω οπτικών κειμένων.

Στο πλαίσιο της παρουσίασης θα αναλυθούν τρόποι με τους οποίους αυτή η αναλυτική ικανότητα βοηθά τις/τους εκπαιδευτικούς τέχνης να κατανοήσουν καλύτερα τα συχνά ιδιότυπα οπτικά λεξιλόγια που χρησιμοποιούν οι μαθητές/τριες όπως προκύπτει μέσα από τα σχέδια και τις ζωγραφιές τους. Ως πλαίσιο εμφανίζει περιορισμούς ειδικά στην προσχολική ηλικία, καθώς η ανάγνωση των εικόνων συνδέεται με την ικανότητα ανάγνωσης λέξεων, και αυτή η διάσταση θα προσεγγιστεί με τρόπο συγκριτικό κάνοντας αναφορά και σε μεγαλύτερες ηλικίες μαθητών/τριών. Περαιτέρω, με βάση κείμενα του Dennis Atkinson, θα γίνει μια πιο εστιασμένη προσέγγιση στην ανάγκη οι δάσκαλοι τέχνης να προσπαθούν συνειδητά να κατανοήσουν μέσα από διάλογο τους τρόπους που τα παιδιά χρησιμοποιούν τα εικαστικά (και σημειωτικά) τους μέσα, ώστε να είναι σε θέση να υποστηρίξουν με εξατομικευμένο και μαθητοκεντρικό τρόπο την δημιουργικότητα και τις εικαστικές δραστηριότητες τους.